

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 211/2013-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. mája 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. M. Č., M., zastúpeného advokátkou JUDr. I. Ď., M., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 8 C/3/2010 zo 14. septembra 2011, rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7 Co/385/2011 z 21. marca 2011 a postupmi a oznámením Krajskej prokuratúry v Žiline v konaní sp. zn. Kc 217/12 z 11. februára 2013 a Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. M. Č. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. apríla 2013 doručená sťažnosť Ing. M. Č. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 12 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 8 C/3/2010 zo 14. septembra 2011 (ďalej aj „napadnutý rozsudok okresného súdu“) a rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 7 Co/385/2011 z 21. marca 2011 (ďalej aj „napadnutý rozsudok okresného súdu“) a postupmi a oznámením Krajskej prokuratúry v Žiline (ďalej len „krajská prokuratúra“) v konaní sp. zn. Kc 217/12 z 11. februára 2013 a Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“).

Sťažovateľ odôvodnil sťažnosť tým, že na okresnom súde sa domáhal ako navrhovateľ *„určenia neplatnosti výpovede“*. Okresný súd rozsudkom z 29. júna 2010 určil, že výpoveď daná sťažovateľovi je neplatná, ale na základe odvolania odporcu krajský súd uznesením rozsudok okresného súdu zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie z dôvodu, že síce riadne zistil skutkový stav, avšak zo zisteného skutkového stavu zaujal *„nesprávny právny záver a vec nesprávne právne vyhodnotil“*.

Okresný súd následne rozsudkom zo 14. septembra 2011 návrh sťažovateľa v celom rozsahu zamietol. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ odvolanie.

Krajský súd rozsudkom z 21. marca 2012 rozhodnutie okresného súdu vo veci samej potvrdil a vo výroku o trovách konania rozsudok okresného súdu zmenil tak, že zaviazal sťažovateľa uhradiť trovy konania v sume 596,87 €.

Sťažovateľ uvádza, že *„takýmto postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť aplikovať možnosť dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku v zmysle ustanovenia § 238 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a tým došlo k porušeniu jeho práva na právnu ochranu a spravodlivé súdne konanie“*.

Sťažovateľ podal na generálnej prokuratúre podnet na podanie mimoriadneho dovolania *„z dôvodu, že mal za to, že rozsudok Okresného súdu Martin sp. zn. 8 C/3/2010,*

zo dňa 14. 09. 2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7 Co/385/2011, zo dňa 21. 03. 2012 vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci a teda trpia vadou podľa § 243f ods. 1 písm. c) OSP, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon“, ktorý z poverenia generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) vybavila krajská prokuratúra tak, že odložila podnet z dôvodu, že nezistila dôvod na podanie mimoriadneho dovolania. Rozhodnutie o vybavení podnetu bolo sťažovateľovi doručené 15. februára 2013.

Podľa názoru sťažovateľa postupom generálnej prokuratúry, krajskej prokuratúry, rozsudkom krajského súdu a rozsudkom okresného súdu bolo porušené jeho základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľ na základe uvedeného v petite ústavnému súdu navrhol, aby vyslovil, že jeho „základné práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy... a čl. 6 ods. 1 Dohovoru... postupom Generálnej prokuratúry... podľa oznámenia Krajskej prokuratúry... sp. zn. Kc 217/12-5 zo dňa 11.02.2013, rozsudkom Krajského súdu... sp. zn. sp. zn. 7 Co/3S5/2011 z 21. 03. 2012, rozsudkom Okresného súdu... sp. zn. 8 C/3/2010 z 14. 09. 2011 porušené boli“.

Okrem toho sa domáha zrušenia predmetných rozsudkov okresného súdu a krajského súdu a úhrady trov konania.

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

1. K namietanému porušeniu základných práv napadnutým rozsudkom okresného súdu

Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie jeho práv napadnutým rozsudkom okresného súdu, ústavný súd zistil, že preskúmaniu prípadného porušenia jeho základných práv bráni princíp subsidiarity.

Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu

nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

V okolnostiach prípadu mohol sťažovateľ využiť opravný prostriedok, ktorý pripúšťa § 201 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), a toto svoje právo aj využil. Rozsudok prvostupňového bol odvolacím súdom preskúmaný a krajský súd vo veci aj rozhodol napadnutým rozsudkom. Vzhľadom na opísaný princíp subsidiarity vyplývajúci priamo z čl. 127 ods. 1 ústavy bolo preto potrebné sťažnosť v časti namietaného porušenia práv postupom a rozsudkom okresného súdu odmietnuť pre nedostatok právomoci (m. m. III. ÚS 304/09, III. ÚS 271/09).

2. K namietanému porušeniu základných práv napadnutým rozsudkom krajského súdu

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom

zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Lehota na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy začala v okolnostiach danej veci plynúť najneskôr dňom, ktorým rozsudok krajského súdu sp. zn. 7 Co/385/2011 z 21. marca 2011 nadobudol právoplatnosť, teda 26. marca 2012. Nedodržanie tejto lehoty je dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03, IV. ÚS 338/08, III. ÚS 23/2011).

Sťažovateľ doručil ústavnému súdu sťažnosť proti napadnutému rozsudku krajského súdu až 15. apríla 2013, teda zjavne po uplynutí dvojmesačnej lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy.

Ústavný súd sa nestotožňuje s tvrdením sťažovateľa, ktorý vychádza z nesprávneho právneho názoru, že lehota na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy mu začala plynúť až doručením „rozhodnutia o vybavení podnetu“ krajskou prokuratúrou. Podanie podnetu generálnej prokuratúry na podanie mimoriadneho dovolania a ani prípadné doručenie stanoviska krajskej prokuratúry, ktorým je takýto podnet zo strany orgánov prokuratúry odložený, nie je právne významné na zachovanie lehoty na podanie sťažnosti proti postupu a rozhodnutiu krajského súdu, ktorý právoplatne rozhodol v sťažovateľovej veci, a nie je ani postupom (resp. opravným prostriedkom), ktorý možno považovať za právny prostriedok ochrany základných práv a slobôd podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, ktorý treba vyčerpať pred podaním sťažnosti ústavnému súdu, resp. má predchádzať podaniu sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ústavy (obdobne I. ÚS 147/2010, III. ÚS 23/2011). Keďže sťažnosť proti rozsudku krajského súdu bola podaná oneskorene, ústavný súd ju z tohto dôvodu v uvedenej časti odmietol.

3. K namietanému porušeniu základných práv postupom krajskej prokuratúry a oznámením sp. zn. Kc 217/12 z 11. februára 2013

V ďalšej časti sťažnosť sťažovateľa smerovala proti postupu krajskej prokuratúry a jej oznámeniu sp. zn. Kc 217/12 z 11. februára 2013 z dôvodu, že krajská prokuratúra odložila sťažovateľov podnet na podanie mimoriadneho dovolania adresovaný generálnej prokuratúre.

Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že na vyhovie podnetu na podanie mimoriadneho dovolania nie je právny nárok, t. j. fyzickej osobe alebo právnickej osobe, ktorá takýto podnet podala, nevzniká nárok na jeho akceptovanie a generálny prokurátor nemá povinnosť takémuto podnetu vyhovieť. V prípade sťažovateľa jeho podnet generálna prokuratúra postúpila na vybavenie krajskej prokuratúre, ktorá po preskúmaní na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu nezistila dôvody na podanie mimoriadneho dovolania, pretože právne posúdenie veci konajúcimi súdmi považovala za správne a sťažovateľom namietaný dôvod na podanie mimoriadneho dovolania v zmysle § 243f ods. 1 písm. c) OSP za nedôvodný. To viedlo k odloženiu podnetu sťažovateľa.

Z ustanovení § 243e a nasl. OSP možno vyvodíť, že ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorého využitie patrí iba generálnemu prokurátorovi. Citovaná právna norma neukladá povinnosť (nevzniká právny nárok) vyhovieť každému podnetu. Voľná úvaha generálneho prokurátora o tom, či podá alebo nepodá mimoriadne dovolanie, je vylúčená iba v prípade, že zistí, že zákonné podmienky na podanie mimoriadneho dovolania sú splnené (II. ÚS 200/2010).

Vo svojej rozhodovacej činnosti už ústavný súd vyslovil, že oprávnenie na podanie mimoriadneho dovolania nemá charakter práva, ktorému je poskytovaná ústavnoprávna ochrana (I. ÚS 19/01, II. ÚS 176/03). Z toho dôvodu odloženie podnetu na podanie mimoriadneho dovolania, t. j. jeho neakceptovanie, nemôže spôsobiť porušenie základných práv sťažovateľa (obdobne napr. II. ÚS 14/04, III. ÚS 23/2011).

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody,

reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

V okolnostiach prípadu krajská prokuratúra sťažovateľovi 11. februára 2013 oznámila, že na základe jeho podnetu na podanie mimoriadneho dovolania nebude podané mimoriadne dovolanie, a náležite mu vysvetlila dôvody takéhoto postupu na strane 2 až strane 4. Tým bol podľa názoru ústavného súdu podnet sťažovateľa riadne vybavený, čo v okolnostiach prípadu vylučuje akúkoľvek príčinnú súvislosť medzi postupom krajskej prokuratúry a namietaným porušením práv sťažovateľa, resp. zistenie takej možnosti porušenia jeho práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol ústavný súd posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa v časti smerujúcej proti postupu krajskej prokuratúry odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

4. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie jeho označených práv postupom generálnej prokuratúry, na ktoré sa obrátil podaním podnetu na podanie mimoriadneho dovolania, pretože mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, je zrejmé, že tento postup v petite sťažnosti ani bližšie nešpecifikoval (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde) a ani v sťažnosti riadne neodôvodnil (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), a na druhej strane ústavný súd pripomína nutnosť splnenia podmienky konania v zmysle ustanovenia § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého nie je sťažnosť prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je oprávnený podľa osobitných predpisov.

Zo sťažnosti nevyplýva, žeby sťažovateľ (ak nebol spokojný s postupom generálnej prokuratúry, ktorá odstúpila jeho podnet na priame vybavenie krajskej prokuratúre) podal podľa príslušných ustanovení zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov žiadosť o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom na generálnej prokuratúre. Sťažovateľ disponoval účinným prostriedkom nápravy namietaného porušenia svojich práv (pozri obdobne III. ÚS 214/07), ale ho nevyužil. Ústavný súd preto jeho sťažnosť vo vzťahu k postupu generálnej prokuratúry odmietol ako neprípustnú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. mája 2013